

5. "הגולם מציון", 'מולד', 1976: (481-489): 488.
 6. בין אל לחיה (עם עובר, 1988): 88.
 7. "הערות לבחינת 'עקדת יצחק' בספרות ימינו כטופוס, תמה ומוטיב", התוכחה והעקדה, ערך צבי לוי, מאגנס, 1990: 31-52.
 8. ראו
 Hans Jonas, *The Gnostic Religion: The Message of the Alien God and the Beginnings of Christianity*, Beacon Press, 1963 [second edition]: 95.
 9. נורית גרץ, עמוס עוז: מונוגרפיה (ספריית פועלים, 1980), עמ' 13 ואילך.

10. ספר היוכלות, מתורגם ומבואר על ידי א. ש. הרטום, יבנה, 1965: 65-67. יש לציין שבנוסף המאוחר של הסיפור הוחלפה המילה "משטמה" במילים שכיחות יותר כגון "שנאה", "זעף" ו"חימה", ובכך טושטש מקור אפשרי של עיצוב הדמיון בסיפור המקורי.
 11. ראו דרידה,
 Jacques Derrida, *The Gift of Death*, trans. David Wills, University of Chicago Press, [1992] 1995.
 12. עמוס עוז, שתיקת השמים: עגנון משתומם על אלוהים, כתר, 1993.
 13. ברומן מר מאני, הקיבוץ המאוחד, 1990, וב-"חתימה: לבטל את העקדה על ידי מימושה", בכיוון הנגדי: מבהר מאמרים על מר מאני, בעריכת נ. בן-דב, הקיבוץ המאוחד, 1995: 394-398. וראו גם מאמרי "יצחק או אדיפוס?", 'אלפיים' 22 (2001): 53-77.
 14. המאמר מבוסס על פרק של מחקר בכתובים,
 From Jesus to Oedipus: Sacrificial Narratives in Israeli Culture.
 וראו מאמרי (בדפוס) "בת יפתח בדורה כיצחק בדורו? ערגון העקדה בקדמוניות המקרא ובסיפור 'איש פרא' של עמוס עוז", מחקרי ירושלים בספרות עברית כ"ב (ספרות ומרי).

הופיע כבר בפנינה הסיפורית המיניאטורית הזאת, הפטדה של יצירתו המוקדמת. קישור בלתי צפוי זה חושף את חרדתו המוקדמת של עוז הצעיר - פחות משנה לפני פרוץ מלחמת ששת הימים - שמא דווקא הקרבת בת-יפתח (שמומשה) ולא עקדת יצחק (שנעצרה) היא גרטיב "מתת המוות" המאפיין את חלומות החושך של בני דורו. ■

יעל פלדמן היא פרופסור לספרות עברית השוואתית באוניברסיטת ניו יורק NYU; מופקדת הקתדרה לתרבות עברית על שם אברהם כ"ץ וחברת ועדת מרכז טאוב ללימודי ישראל.

הערות

1. ראו על כך "והיו הבוגדים לגיבורים", גדליה סטרומזה, 'תרבות וספרות' / 'הארץ', 14.4.06.
2. עמוס עוז, "איש פרא", 'קשת' 9: א, סתו 1966: 86-104.
3. ראו מאמרי "האמנם נקראה בת-יפתח 'שאיילה' ואיך נהפכה למרטרית נוצרית: על יצחק, בת יפתח וקורבן אדם ביהדות ובמה שמחוץ לה", 'הארץ' / 'תרבות וספרות' 12 ביוני 2005.
4. "על האדמה הרעה הזאת", ארצות התן, עם עובר, 1976: 200-243.

מוטי ריקלין

גלגלים

ליליפות הקטנה

סנוֹבִּילִים
 שולֶּחַת רִגְלִים
 סוֹלְדוֹת לְשַׁעַע
 מִהֶפֶה יוֹצֵא
 חִיּוֹן צְפוֹנִית
 פּוֹצֵעַ.

לִילָה שֶׁל גַּחְלִילִיּוֹת, עַל
 גִּלְגָּלִים. מְכוֹנֵית נַחְמָדָה
 זוֹ לֹא אֶגְדָּה. זוֹ פִּיאֵט אֲדָמָה
 וּבִפְנֵים דְּמָמָה. מִיִּמִּין הוּא
 חוֹתֵךְ, אוֹתוֹ לְמְבוֹרְגִינִי.
 מַחְלִיפּוֹת לוֹ גִּלְגָּל
 נְעוּרוֹת בְּפִיקִינִי. מִשְׁאִיּוֹת
 הַבְּרִיּוֹן שֶׁל בֵּית סֹפֵר
 הַתִּיכּוֹן, וּפִיאֵט קֶטְנָה, רֵזָה
 וּמְסַפְּנָה. מִשְׁמָאל מִשְׁתַּחֲצַנֵּת
 פְּרָאִי מְגַנְדֵּרֶת: topless
 רְפוּד וּמַחְבֵּרֶת. נְעוּרוֹת
 מִתּוֹקוֹת שְׁאֵפְלוּ לִי לְפַעֲמִים
 קֶצֶת עוֹשׂוֹת פְּנִסִים
 וְאוֹתוֹ וּוְאֶחָד בֶּן-זוֹ
 מְנוּל, שֶׁתִּמִּיד אֵיזוֹ בְּלוֹנְדָה
 מַחְלִיפָה לוֹ גִּלְגָּל.

לִילִיפּוֹת מִתְפַּלֵּלֶת מְעַנָּה
 בְּמַטָּה, כְּלָה תִּלְתָּלִים
 מִתְרִיסִים, מְמַלְמֵלֶת
 לִילִיפּוֹת הַמְתוֹקָה
 מֵאֲשֶׁרֶת בְּעִיר הַגְּדוּלָה
 Fucking
 שׁוֹפִינֵג
 סְמוּקָה וּמְקִסִּימָה
 בּוֹעֵרֶת
 הִיא מֵאֲשֶׁרֶת
 יֵשׁ לָהּ
 מִיִּשְׁהוּ שְׁהוּא
 מִשְׁהוּ מִשְׁהוּ

בְּתִלְתוֹל מִתְגַּנֵּב
 כָּל הַיָּמָן מִתְקָרֵב
 אֶל סְנוֹבִּיִּים star
 בְּלוֹנְדִיִּים star.

מתוך הספר כשהבלונדינית נושבת
 העומד לראות ב'ספרי עתון 77'